

Asia: VN/25958/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain sekä liikennevakuutuslain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Onnettomuustietoinstituutti (OTI) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laista liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamiseksi.

Liikennevakuutuskeskuksen liikenneturvallisuustyöstä vastaa vakuutus- ja korvaustoiminnasta riippumaton Onnettomuustietoinstituutti (OTI), jonka toiminta perustuu lakisääteisiin tehtäviin, pääasiassa tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien toiminnan ylläpitämiseen ja kerätyn tiedon jakamiseen (Laki tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta (1512/2016).

Tutkijalautakunnat tutkivat kaikki Suomessa tapahtuvat kuolemaan johtaneet tie- ja maastoliikenneonnettomuudet sekä muita seurauksiltaan vakavia onnettomuuksia. Onnettomuustutkinnalla on jo yli 50-vuotinen historia. Onnettomuustutkinnan organisaatio koostuu 20 alueellisesta tutkijalautakunnasta ja niiden yhteensä 250 jäsenestä. Onnettomuustutkinnan lainsäädäntöä ja tutkintamenetelmiä on päivitetty vuosien varrella. Aivan viime aikoina toimintaa on kehitetty LVM:n esityksestä valmistelemalla tutkintamenetelmä, jolla kerätään myös vakavaan vammaan johtaneista onnettomuuksista kattavasti tietoa. Lisäksi automatisoituva liikenne ja digitaalisen tiedon hyödyntäminen vaativat kehityspanoksia, jotta liikenteen muutosten turvallisuusvaikutuksista saadaan entistä kattavammin tietoa.

Tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien työ tuottaa laajan ja tärkeän tieto- ja tilastopohjan Suomen tieliikenteen turvallisuuden kehittämiseksi. Tutkinnan tuloksia hyödynnetään jatkuvasti viranomaisten liikenneturvallisuustyössä ja tieteellisessä liikenneturvallisuus-tutkimuksessa. Laadukkaaseen tietoon perustuvasta päätöksenteosta ja niiden pohjalta tehdyistä toimenpiteistä hyötyvät kaikki tienkäyttäjät. Tiedot olivat tärkeässä roolissa tuoreiden liikenneturvallisuutta koskevien strategioiden sekä toimenpideohjelmien (LVM, poliisi, THL)

valmistelussa ja tietotarpeita on osoitettu myös seurantavaiheeseen. Tietotarpeissa on painotettu tarvetta saada tietoa liikennekuolemien lisäksi myös tieliikenteen vakavista vammautumisista.

Ennaltaehkäisevän liikenneturvallisuustyön rahoitusmekanismia muutettiin vuoden 2017 alusta. Edellytyksenä oli, että muutoksella ei vaaranneta nykyisen vakiintuneen liikenneturvallisuustyön jatkuvuutta. Liikenneturvallisuusmaksulla kerätty rahoitus on kuitenkin vähentynyt huomattavasti lakimuutoksen jälkeen ja tätä erotusta on pyritty kuromaan umpeen muulla budjettirahoituksella. Muu budjettirahoitus ei kuitenkaan ole korvannut vajetta täysimääräisesti ja lopullinen rahoitus on selvinnyt aina vasta aivan loppuvuodesta. Tämä on osaltaan vaikeuttanut pitkäjänteistä toiminnan suunnittelua.

Onnettomuustietoinstituutin ja sen koordinoiman tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnan rahoitus tulee täysimääräisesti liikenneturvallisuusmaksun pohjalta myönnettävästä valtionavustuksesta. Rahoituksen vähentyessä Onnettomuustietoinstituutti on jo joutunut tekemään leikkauksia mm. vakavien onnettomuuksien tutkintaan ja tiedonkeruun kehittämiseen. Tämä osaltaan murentaa liikenneturvallisuustoimenpiteiden päätöksentekoa varten kerättyä tietopohjaa.

Onnettomuustietoinstituutti pitää esitystä oikeasuuntaisena ja se toteutuessaan mahdollistaisi toiminnan suunnittelun sekä toteuttamisen lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.

Parkkari Kalle
Onnettomuustietoinstituutti